

Tomaat

De tomaat komt oorspronkelijk uit Zuid- en Centraal Amerika. Ze werden reeds gecultiveerd door de Azteken. Maar ze werden pas in de 16de eeuw door de Spanjaarden in Europa geïntroduceerd. De tomaat was echter niet meteen zo geliefd als vandaag de dag. Doordat zij tot de Nachtschaduwfamilie behoort, een familie die veel giftige planten bevat, werd zij met groot wantrouwen onthaald. De tomaat werd hoe langzamer hoe meer gecultiveerd en werd pas in de 18de eeuw in heel Europa en Noord Amerika gecultiveerd. Vandaag wordt de tomaat op grote schaal gekweekt, zowel om vers te consumeren als in blik.

Door selectie is er een grote verscheidenheid aan variëteiten aanwezig: vroege, halfvroeg of late variëteiten; rode, gele, zwarte of oranje variëteiten; verschillende vormen, kleine (kerstomaten), middelgrote tot grote tomaten,...

Volgens hun ontwikkeling, kunnen we twee types tomaten onderscheiden: doorgroeiende rassen die indien je niets doet, blijven doorgroeien en zelftoppers die op een bepaalde hoogte zelf stoppen met groeien. De doorgroeiende rassen blijven groeien en bloemen en vruchten vormen waardoor het risico bestaat dat de vruchten op het einde van het seizoen (wanneer het terug begint te vriezen) niet rijp zijn. Het kan daarom interessant zijn om de ontwikkeling te stoppen door de top eraf te knippen (zie opvolging van gewassen).

HOE TELEN ?

In hun land van oorsprong zijn de tomaten doorlevende planten die elk jaar terug groeien. In onze regio overleven ze de winter niet, het is noodzakelijk om ze elk jaar terug te zaaien.

De tomaat kan niet tegen vorst en heeft warmte nodig gedurende heel zijn levenscyclus. Je kan ze dus niet buiten planten voor midden mei.

Om zo lang mogelijk te kunnen produceren wordt het aangeraden om eerst binnen te zaaien en daarna de planten vanaf midden mei buiten te planten. In het ideale geval zet je de plant onder een klein afdak of in een goed geventileerde serre. De tomaat is namelijk zeer gevoelig aan schimmelziektes waaronder meeldauw die zich ontwikkelt in een warme en vochtige omgeving.

Tomaten zijn zeer gulzige planten die toevoeging van compost vereisen bij het uitplanten.

Keuze van variëteiten

Verschillende criteria kunnen onze keuze beïnvloeden: smaak, kleur, hoeveelheid vlees of sap, voedingswaarde,... maar ook de productieperiode en de resistentie tegen ziektes. De zwarte tomatenvariëteiten die minder zuur zijn, worden geapprecieerd door kinderen, de variëteit Caro Rich is rijk aan β -carotenen, een van de beste vegetatieve anti-oxidanten.

Voor gewassen in volle grond zonder beschutting, kan je best kiezen voor vroege variëteiten die zich sneller ontwikkelen waardoor de kans dat schimmels zich kunnen ontwikkelen kleiner wordt. De kans op schimmelziektes neemt namelijk toe naar het einde van de zomer wanneer het zeer warm en vochtig wordt. De variëteiten Joyau d'Idaho, de Bérao, bijvoorbeeld, zijn vroege soorten die zeer resistent zijn tegen ziektes.

Binnen zaaien

Zaaiperiode:

Het binnen zaaien kan gebeuren vanaf midden februari. De ideale temperatuur voor de kieming en de ontwikkeling van de 2 à 3 echte bladeren is 20-22 °C. Om er voor te zorgen dat de planten niet doorgroeien en verzwakken, moet je een vorstvrije plek voorzien die voldoende verlicht is.

- Zai 5 à 6 zaden in een recipiënt zoals een champignonbakje. Bedek het zaad met aarde (ongeveer 3 maal de grootte van het zaad).
- Behoud warmte en vochtigheid.
- Twee cotylen verschijnen als eerste. Zij beschikken over voedselreserves die nodig zijn voor de verdere ontwikkeling van de plant. De echte bladeren verschijnen wat later. Ze zijn uitgesneden. Indien het omhulsel van het zaad aan de cotylen blijft hangen bij de ontkieming, bevochtig en verwijder zo snel mogelijk. Anders zullen de cotylen zich niet goed ontwikkelen.

Herplanten

- Eenmaal het kleine kiemplantje over twee à drie echte bladeren beschikt (cotylen niet meegerekend) kan je het plantje herplanten in een pot van 9x9 doorsnede gevuld met potaarde. Begraaf het plantje tot aan de cotylen in de aarde.
- Plaats de planten op een zonnige, vorstvrije plek maar meer en meer op een koelere plek om de groei te vertragen en de planten te versterken (bijvoorbeeld aan het raam in een niet verwarmde kamer, daarna buiten in een koude serre).

Planten in volle grond

- Behoud 80 cm tussen de rijen en 50 cm tussen planten wanneer ze gesnoeid worden, zo niet voorzie 1 m² per plant.
- Niet buiten planten indien nog nachtvorst mogelijk is.

- Zet het perceel klaar enkele dagen op voorhand, verwijder het onkruid en werk de grond los.
- Maak een groot gat in de grond, waar je compost en eventueel ook brandnetels aan toevoegt.
- Maak de pot met de tomatenplant goed nat door deze een kwartier voor het uitplanten in een emmer water te zetten.
- Haal de plant voorzichtig uit de pot (zonder aan de stengel te trekken).
- Indien de wortels gedraaid zijn, zo los mogelijk maken.
- Steek de plant met wortels en een deel van de stengel in het plantgat en vul met aarde. Druk lichtjes aan.
- Maak een klein gat (20 – 30 cm diep) naast de plant om de plant water te kunnen geven. Giet nooit water op de bladeren.
- Van zodra de plant stevig genoeg is, kan je de ondergrond met stro bedekken om de ontwikkeling van onkruid te verhinderen en verdamping van water uit de grond tegen te gaan.

Tip :

- Indien de keuze zich voordoet, kies voor korte en gezette planten boven lange en tengere planten.
- Een tomatenplant waarvan de stengel gebroken is, kan nog geplant worden, indien men de stengel begraaft tot boven de wonde.

Opvolging van het gewas :

- Kijk na of de plant op elk moment over voldoende water beschikt maar vermijd te veel water. Tijdens droogteperiodes is regelmatig begieten noodzakelijk. Onregelmatig begieten kan neusrot veroorzaken.
- Hou in de gaten of de plant geen ziektes ontwikkeld. Verwijder meteen bladeren met vlekken.
- Regelmatig begieten met brandnetelgier of paardenstaart versterkt de plant.
- Snoeien?

De hoogte van de doorgroeiende rassen kan gelimiteerd worden door het uiteinde af te knippen, bijvoorbeeld na vier of vijf trossen vruchten. Het snoeien zorgt dat de plant beter geventileerd kan worden en dat er minder maar grotere vruchten bekomen kunnen worden. Indien u niet snoeit, moet u meer ruimte voorzien tussen elke tomatenplant (ongeveer 1 m² per plant). Over het algemeen worden kerstomaten en zelftoppers niet gesnoeid.

- Steun de planten zodanig dat ze niet gaan doorhangen onder het gewicht van de tomaten. Wanneer de tomaten op de grond liggen, bevordert dit de ontwikkeling van ziektes.
- * Voor planten die gesnoeid worden: plaats een stok of hou de plant recht met touwen.
- * Voor planten die niet gesnoeid worden: zet een rooster rond de tomaat met grote gaten zodanig dat je nog gemakkelijk kan oogsten.

